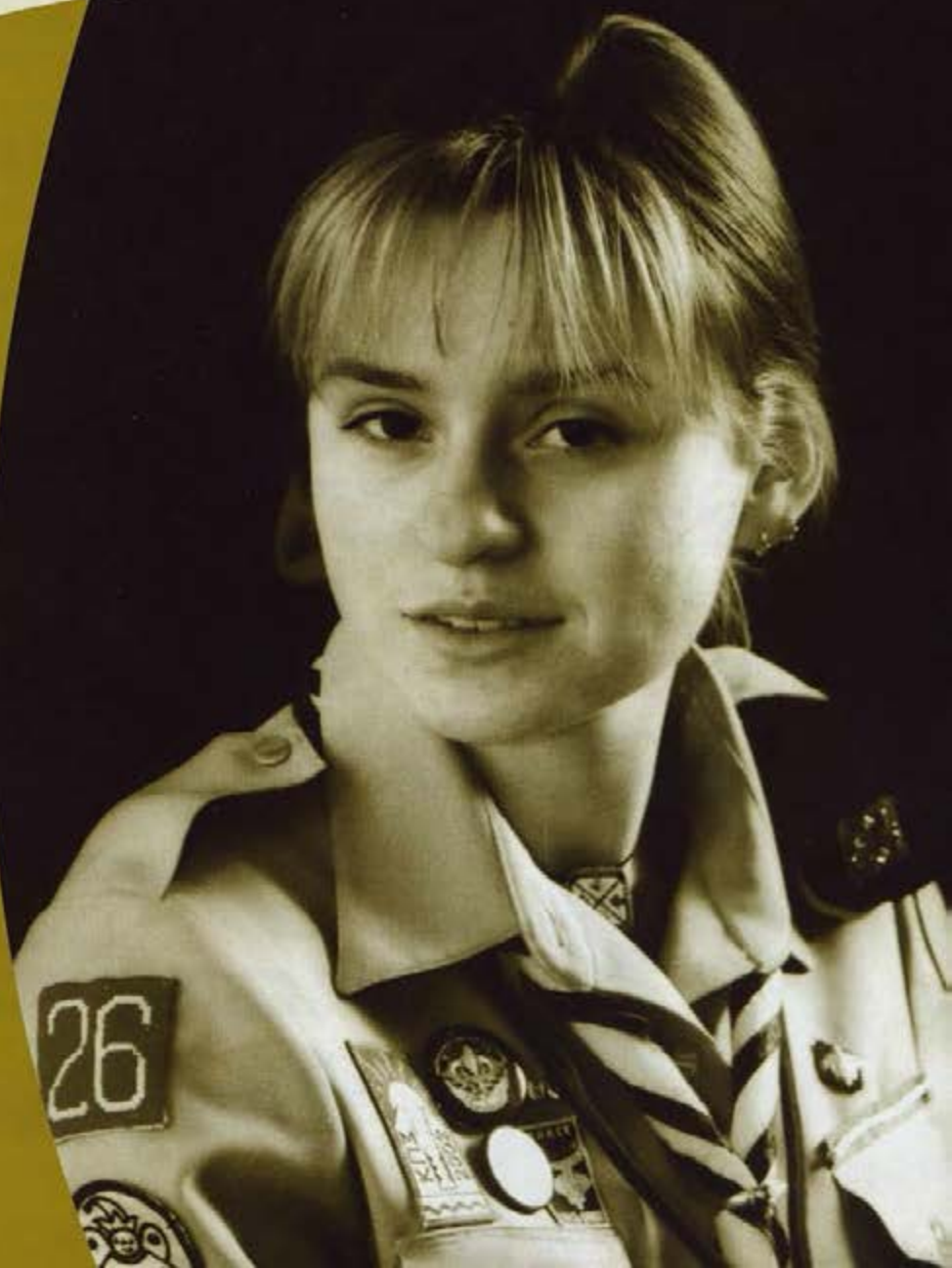

Пластовий Журнал

Yunak

ЮНАК

4/2002

Yunak

4 (361) 2002

ISBN 0044-1384

magazine in Ukrainian for youth age 11-18

published jointly by:

Plast, Ukrainian Youth Association of Canada

Plast, Ukrainian Scouting Organization-USA

6 issues per year

Price: \$4.50 (US)/issue

Subscription: \$25 (US)/6 issues

(includes 4 issues Yunak, 2 issues Supplement)

Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак

журнал Пластового юнацтва

Ціна: \$4.50

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецьке оформлення і макет

Богдан Ружицький

Адреса редакції і адміністрації

Yunak

2199 Bloor Street West

Toronto, ON M6S 1N2

CANADA

Fax: (416) 763-0185

e-mail: plast@pathcom.com

Адреса в ЗСА

Plast Publishing USA-Canada

144 Second Ave.

New York, NY 10003-8305

USA

Fax: (212) 533-8991

e-mail: kps@plastusa.org

На обкладинці

пл. роз. Марта Федьків

26-ий кур. ім. Олени Пчілки

станція Львів

Україна

Виготовлено на системі

PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,

Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,

Adobe Streamline 4.0

Видруковано заходами

The Basilian Press,

Toronto, Ontario, Canada

ЗМІСТ

Мое Місто — Сейнт Кетеринс

2-3

Молоде перо — Мурмурари кота...

4-5

Орликіяда 2002

6-7

Рисунки Олексі

8

Вірші Насті

9

Зелений Світ — Рік Гір

10-11

60-ліття УПА

12-13

Наш курінь — 3-ий кур. ім. І. Виговського

14-15

По Україні — мандри пластуна з Чикаго

16-17

Табори — Косів, Україна

18

Табори — ЗМАГ в Канаді

19

Мовні ігри подружки Марічки

20

Сторінка братчика і сестрички

21

Тут і Там — Мюнхен, Німеччина

22

Тут і там — Торонто, Канада

24

Дорогі читачі Юнака!

З цим числом закінчуємо сім років відколи журнал *Юнак* (разом із новацьким *Готуйсь*) перейшов під Видавництво яке створили два краї — Канада й Америка. (Раніше оба журнали видавало видавництво при ГПБ). Від самого початку ми писали, що Видавництво Пласт ЗСА-Канада буде далі видавати *Юнака* "для всього юнацтва по світі." Ми заохочували юнацтво в інших краях — не тільки в Канаді чи Америці — передплачувати журнал і присилати свої дописи і фотографії, щоб журнал відзеркалював це, що Пласт — світова організація, а *Юнак* — журнал всього юнацтва.

В Україні ми маємо свого давнього співробітника — фотографа і організатора дописів — ст. пл. Богдана Яцишина. З України також дістаємо матеріали від різних куренів і станиць — у цьому числі знайдете дописи зі Львова, Самбора і Косова. Австралія також дає про себе знати, а останньо відгукнулися пластуни з Німеччини! Зате ми вже давно не чули від Аргентини!

Не забуваємо, що *Юнак* повинен подавати матеріали на пластові заняття і Додаток ч. 2 до збірки *Юнак для Виховників* вже можна замовити (дивись внутрішня обкладинка). У цьому числі також є нові матеріали на заняття — про УПА, запитник про Гори (чи ви знали, що це був Рік Гір?) і цікаві мовні ігри подруги Марічки.

Наш Конкурс — *Мое Місто* приносить нам цікаві дописи. Не потрібно жити в Нью-Йорку чи Парижі, щоб гордитися своїм містом. Напишіть нам, чому вам цікаво жити у вашому місті, як це зробила юначка із Сейнт Кетеринс у цьому числі (не забувайте, що підготовка допису про своє місто добрий проєкт до III-ої проби і на вмілість *Провідник Туристів*).

Недавно ми розпочали акцію ЮНАК НА СХОДИНИ, якою ми заохочуємо юнаків і юначок приносити нове число *Юнака* на сходинах, разом з гуртком його переходити, читати і шукати ідеї на свій плян праці. Ми ще не чули від жадного гуртка чи хтось таке вже пробував. Нехай кожний член гуртка принесе це число на сходинах, тоді зробить гурткову знимку і пришліть нам. Ми не тільки помістимо знимку вашого гуртка — але кожному членові вишлемо Відзнаку Юнака!

Скоб!

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

ПЛАСТОВІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ

Цікавишся...

Українською та американською

- класичною музикою?
- літературою?
- культурою?
- архітектурою?
- мистецтвом?

Якщо ти

- старший юнак чи юначка
- старший пластун чи пластунка

Приїджай

на: Однотижневу прогульку
до: Вашингтону
в: Серпні, 2003 року

Програма включає відвідини:

Wolf Trap i Kennedy Center

- театральне мистецтво

Dumbarton Oaks

- дорогі візантійські ікони,
- шедеври української літератури

Library of Congress

- надзвичайна колекція української літератури
- перша українська газета в ЗСА
- вплив українців в Америці

National Portrait Gallery

Hirshhorn Museum

- скульптури Архипенка

Embassy Row i Pennsylvania Avenue

- архітектурні тури

US Congress

- тура під проводом українських працівників

Організує курінь
Перші Стежі

За
інформаціями
звертайтеся
до

пл. сен. Юлі
Шишки

Julia Szyszka
tel 703-250-7613

szyszkasj@
earthlink.net

Сейнт Кетеринс

Поміщуємо новий допис Конкурсу *Моє Місто* — про Сейнт Кетеринс, який написав пл. роз. Марта Рос, 14-ий курінь ім. Ольги Кобилянської. Марта розкаже нам багато про це невеличке але важне місто Канади яке знаходиться поблизу одного із чудес природного світу — Ніягарського водоспаду.

Місто Туристів

Сейнт Кетеринс — місто в Ніягарському півострові у провінції Онтаріо, Канада. Двадцять кілометрів на схід є відомий водоспад Ніягара і тому через моє місто пливе канал, який підносить кораблі вгору від озера Онтаріо до озера Ірі. 130,000 людей живе у 'Місті Городів' — так називають моє місто. Земля довкола озера Онтаріо дуже урожайна і тому недалеко міста є фарми на яких ростуть овочі і виноград. У вересні відбувається Виноградний Фестиваль. Весною є тут Міжнародний Фестиваль, в якому українці беруть участь, а літом відбуваються перегони веслування — *Royal Canadian Neley Regatta*. У Сейнт Кетеринс є різні індустрії, найбільша з яких це фабрика *General Motors* де виробляють частини до авт. Від 1965 року існує Брок Університет в Сейнт Кетеринс. Дуже популярний спорт в Онтаріо — лакрос і в Сейнт Кетеринс знаходиться кілька дружин лакрос як і музей цього спорту. Сейнт Кетеринс є гарне місто і мені приємно тут жити.

Місто Українців

В Сейнт Кетеринс живе 3,245 українців. Вони є членами 4-ох парафій. Є дві Українські Католицькі Церкви — Церква Святих Кирила і Методія і Церква Івана Богослова. Також є Українська Православна Церква Святого Юрія і Українська Баттиська Церква. Є різні українські організації для молоді — Пласт, СУМ, танцювальний ансамбль Дунай і Українська Школа ім. Івана Котляревського. Голова Конгресу Українців Канади, п-і Марійка Кобзан-Дяків, є також наша станична. Ми маємо малу, але завзяту українську громаду в Сейнт Кетеринс.

Місто Пластунів

Пласт у місті Сейнт Кетеринс існує уже 42 роки. В 1960 р. з поміччю пластунів з Гамільтону організовано 4 гуртки а в 1967 р. група дістала повні права станиці. Рік пізніше створився дівочий 14-ий курінь ім. Ольги Кобилянської. В 1992 р. курінь став мішаним і далі бере участь в усіх крайових і міжкrajових таборах і зустрічах. Курінь організував курінні табори на різних оселях. У 2000 р. наша станиця святкувала 40-ліття пластування в Сейнт Кетеринс молебнем і бенкетом, на якому був присутній Начальний Пластун, пл. сен. Любомир Романків.

Молоде Перио

...це жартівливе оповідання, головним героєм якого є кіт Філімон. В цьому творі чудово переплелися оригінальний сюжет, смішні нотки і романтичні почуття... загалом на написання цього оповідання мене надихнули саме коти. Звичайно, є дуже багато книжок, в яких чудово описуються людські почуття та їх взаємні стосунки. Проте ми геть забули про наших молодших друзів, а вони також мають, хоч і не дуже глибокі, але все ж таки почуття. Для того, щоб їх трішки розкрити, я написала це оповідання... Зоряна Янечек, Косів, Україна

Мурмурари кота

Присвячується моємулюбому котику Філімону

Було тихо і сумно. Дощ поволі опускав свої краплі на львівські вулиці. З дерев оден за одним кружляло пожовкле листя. І здавалося, що всі люди навколо от-от заснуть. Сірі вулиці та будинки; дами, що прогулюються зі своїми собачками, можливо, востаннє цього року, бо не за горами й зима...

Аж раптом цю тишу та спокій збентежила ВОНА. На ній було оксамитове довге пальто, а шию окутувала біла хустина. На голові — волохата шапка, яка прикривала її розкішне волосся. У правій руці вона несла щось схоже на корзину, вкриту коричневим атласним покривалом. На милому білому личку виднілись великі сині очі з бархатними густими війми. Над ними чорними шнурочками простягалися дві брови. Але найбільше вражав її погляд. Такий проникливий та глибокий!

Коли вона сіла на вільну лавочку і зняла покривало з корзини, мій хвіст остовпів. Серце почало калататись все дужче і дужче. Шерсть сама по собі почала підніматися вгору, і я відчув, що зараз зомлію. О, таку красу я ще не бачив. Яка біла шерсть, яка вона пухнаста, а який довгий хвіст! Це була надзвичайна киця, ну просто краля з голубим бантом на шиї.

Ну, звичайно, я вирішив з нею познайомитися. Проте була одна причина, яка мені не дозволяла цього зробити — це мій хазяїн. Він, як завжди, сидів на лавці і пильно читав книгу. Оскільки я сидів на колінах хазяїна, то я почав легко, так би мовити, загравати до нього — то хвостом проведу, то лапою руки торкнуся. Аж врешті-врешт мій терпець увірвався. Я замахнувся лапою і царапнув його по руці. Він сіпнув рукою і впустив книгу. Слава Богу, що хоч не на мене.

Я повернув голову і ... о, ні, наші погляди зустрілися, наші, тобто котячі. Її два смарагди зиркали на мене, немов на найгіршого ворога. В її очах я прочитав докір за те, що я так повівся з хазяїном. Але я ж все роблю заради тебе, моя мила кицю, і все ж мені стало соромно. Я подивився на неї... Так вона мені посміхнулася, моя Міледі.

Тут раптом дівчина підвелася, взяла покривало, закрила ним корзину і зібралася вже кудись йти.

Ось тут я зрозумів, що все в моїх руках, точніше, лапах. О, ні! Я не можу її втратити. І тоді я відважився на небезпечний крок. Я легко вкусив хазяїна за палець і хутко зіскочив одолу. Набравшись якомога більше сили та відваги, чимдуж помчав до неї. Я біг немов той лев, що женеться за своєю здобиччю. Ось-ось і я добігаю до неї аж тут трапилось те, що не було заплановано: навпроти мене вискочив мій вічний суперник на ім'я Мурло. Спочатку він глянув з легкою посмішкою на корзину, а потім своїм гострим поглядом зиркнув на мене. І тут я зрозумів, що без бійки не обійдеться. Як виявилось пізніше, мої передчуття були вірними.

Прокинувся я від легкого чіхання позаду вуха. Ледве відкрив очі. В голові шуміло, тіло було зовсім слабке. Нарешті до мене почали прориватися слова хазяїна — Філімон, Філімон-он-он. Просинайся, котику. Нештяк-тячко ти моє, бігаюче манто. Ну, просинайся ж. Лиш одне попередження: краще в дзеркало не дивися.

Пройшло два дні. Сьогодні, здається, субота. Зняли перев'язку з голови. Коли я зайшов до вітальні, я подумав, що у мене тяжкі наслідки після травми головного мозку. У кімнаті ідеальна чистота. Я почув приємний запах смаженої риби, що доносився з кухні. Коли я зайшов туди — я

остовпів. Мій хазяїн сам — наголошую, сам — стояв за кухонною плитою і щось там готував.

— Ну що, Філімон. Ти вже здоровий? Варто тебе привести в порядок, адже в нас сьогодні гості.

— Отут ми й приплили, подумав я.

А хазяїн продовжував:

— Пам'ятаєш, два дні тому ми гуляли в парку. Знаю, тобі не приємно згадувати, але, коли ти побився з тим котом, мені допомогла та дівчина з великою корзиною. Так-от, здається, ми сподобалися одне-одному, тож я вирішив запросити її на вечерю. Як ти на це дивишся? До речі, вона прийде не одна, а з своєю подругою.

— Ще цього бракувало, зітхнув я.

— Кицею Поллі.

Я знову зомлів.

Прокинувся я від того, що мене хтось лизав у ніс, так ніжно-ніжно. Я відкрив очі і зразу їх закрив. Вона була чарівна. Така мила біла киця Поллі з голубим бантом на шиї.

А вже пізніше ми обоє лежали на подушці і тихо спостерігали за ще одними закоханими. Вони сиділи за столом при свічках. Він дивився їй просто в очі і тримав за руку.

Вона акуратно тримала двома пальцями феліжанку з кавою і замріяно відповідала на питання.

А далі, що було — не знаю, бо закрили двері. Хоча пізніше вони їх і відкривали, щоб кинути у мене тапочком. І за що? Я просто співав "Місячну сонату" мій милій киці.

Одну річ, яку з ще пригадую, так це однострій, який я побачив зранку у хазяїна на ліжку. І, здається, ім'я дівчини було Роксоляна. може й Оксана. Ой ні, здається Золотоволоска. Щось я геть заплутався. Певно почуття кохання дається в знаки.

Мур-мя

Конкурс

Літературного Фонду ім. св. п. Лесі Дзядів-Кульчицької

Закликаємо всіх юнаків і юначок взяти участь в Конкурсі. Треба написати прозовий твір — це може бути оповідання, нарис, новела, есей (але не вірш) — на одну з точок Пластового Закону. Окремий змаг і окремі нагороди для молодшого і старшого юнацтва.

Тема:

Одна з точок Пластового Закону

1. Категорія нагород для юнацтва у віці від 11-14 років
2. Категорія нагород для юнацтва у віці від 15-18 років

Нагороди

1. місце - \$150 (амер)
2. місце - \$100 (амер)
3. місце - \$75 (амер)

(окремі нагороди в кожній категорії віку)

Твори підписати псевдонімом і подати вік. Окремо, в запечатаній конверті подати ім'я та прізвище, псевдонім, адресу, приналежність до пластової частини.

Післати на адресу
Oksana Kuzyshyn
111 Hearthstone Ave.
Fords, N.J. 08863
U.S.A.

Реченець надсилання дописів —
30 червня 2003р

Спеціально для виховників

Хочеш зробити щось корисного?
Хочеш працювати в Україні в літі?
Маєш 18 років або більше?
Є членом старшого пластуна або сеніорату?

Довідайся про проект КПС-ЗСА

Пластова Акція Країнам Співпрацювати (ПАКС)

яка проводиться за зразком Корпусу Миру (*Peace Corps*)

Деякі проекти, на які можна зголошуватися на Літо 2003 р.

- Праця в сиротинці в селі Залуччі, Івано-Франківська обл.
 - праця з дітьми із фізичними вадами
 - ремонт сиротинця (ремонткування і столярські направи)
 - декорування сиротинця та заняття із дітьми: малювання, клеїння та майстрування.
- Реставрація козацьких могил при історичному музеї в Берестечку, Волинська область
- "Пі-Ар" для музею Лесі Українки, Волинська область (створити веб-сторінку, брошури і допомагати у розробленні туристики).

Більше інформації можна довідатися за адресою:

Project PAX
144 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel: 212-475-6960 Fax: 212-533-8991
www.plastusa.org (під спонсорством КПС).

ОРЛИКІЯДА 2002

Цього року, Орликіяда, проходила без участі одного з її основоположників — пл. сен. Миколи Курчака, який помер чотири місяці раніше. На відкриття

Орликіяди, побратим друга Курчака, пл. сен. Юрій Солтис, сказав кілька слів про цього іноватора в Пласті і пригадав всім про ціль Орликіяди.

пл. сен. МИКОЛА КУРЧАК

Чотири місяці тому в газеті *Свобода* появилось наступне повідомлення:

8-ий Курінь УПС ім. Григора Орлика ділиться сумною вісткою з членами куреня і усім пластовим братством та українською громадою, що дня 8-го липня 2002 року, відійшов на Вічну Ватру один з основоположників куреня та його довголітній курінний

бл. п. пл. сен. керівництва Микола Курчак.

Ті, що бували на попередніх Орликіядах напевно пригадують собі дещо скромного сеніора, який відкривав наші змагання — імпрези. Ця честь припадала йому не тільки як курінному, але також як одному з тих, що задумали мати Орликіяди і були ініціаторами Орликіяд 41 років тому. Якщо візьмемо, що 20 років — це одна генерація — то значить, що ваші батьки, а може навіть якийсь молодий дідусь чи бабуся, змагалися в Орликіядах.

Ідея і ціль Орликіяд — це спроба звеличувати пам'ять патрона нашого куреня, Григора Орлика. Він був одним із перших політичних емігрантів, змушений залишити Україну і жити у Франції де став свого рода амбасадором України —

ширив правду про свій край і культурні надбання своїх предків.

Такі домагання мав до вас друг Микола Курчак — стати амбасадорами України, а щоб це добре робити — самими вивчити і знати, що то є Україна, яка є наша історія і яка наша культурна спадщина. Ось тут потреба і мета Орликіяд. Ціль наша сьогодні є звеличати пам'ять друга Миколи Курчака — дати признання його праці і його мрії.

Друг Микола Курчак був скромною людиною і часто брав на себе обов'язки, що другі не хотіли брати. Працю, яку виконував, виконував сумлінно. Не зважаючи на перепони, важна для нього все була ціль його праці. Сповняв він всі правила Пластового Закону — все був зрівноваженим і миротворцем — зладжував всі конфлікти. Одиноке критичне завваження у нього було, "Ну, дивіться, щось такого!"

Працював він до останньої хвилини свого життя. Я певний, що на цій 41-ій Орликіяді — першій після смерті друга Курчака — він є тут присутнім і дивиться як ви сьогодні будуєте своє завтра.

пл. сен. Юрій Солтис

ВИСЛІДИ 41-ОЇ ОРЛИКІЯДИ

Загальне Точкування - Юнаки

- I місце 3 кур. ім. Івана Мазепи, Нью-Йорк
- II місце 1 кур. ім. Федіра Черника, Філядельфія
- III місце 7 кур. ім. Івана Чмоли, Чікаго

Загальне Точкування - Юначки

- I місце 4 кур. ім. Ольги Басараб, Філядельфія
- II місце 6 кур. ім. Марка Вовчка, Чікаго
- III місце 4 кур. ім. Лесі Українки, Торонто

Експонат

- I 1 і 8 кур. Монреаль
- II 29 кур. Бостон
- III 45 і 50 кур. Вашингтон

Виступ

- I 4 кур. Філядельфія
- II 4 кур. Торонто
- III 6 кур. Чікаго

Панель

- I 6 кур. Чікаго
- II 2 кур. Нью-Йорк
- III 45 і 50 кур. Вашингтон

3-ий кур. Нью-Йорк

4-ий кур. Філядельфія

ГЕТЬМАНИЧІ

Гетьманич — пл. роз. Олекса Казанова
3-й кур. ім Івана Мазепи, Нью-Йорк
Гетьманівна — пл. роз. Анничка Хромей,
4-ий кур. ім. Ольги Басараб, Філядельфія

ВИСТУПИ

Виступи на тему *Поети і поезія* були різноманітні і творчі. Члени 17-го кур. юнаків з Клівленду пописалися своїми музичними здібностями — грали лемент над тілом вояка, який впав у бою за Батьківщину (фото згори). Юначки 4-го кур. з Філядельфії “шукали” поета Івана Малковича (за що виграли перше місце в ділянці виступу). Інші виступи представляли поетів як змагунів на телевізійних програмах, як духів, які ходили по цвинтарі і тощо.

ЕКСПОНАТИ

Тема 41-ої Орликіяди — Українські Поети і Поезія 20-го століття.

Загін з Монреалю виграв перше місце за експонат *Шестидесятники*, де подано інформацію про поетів-дисидентів, пресу про них та модель карного табору, в якому сиділи такі поети як Стус, Світличний чи Калинець.

Експонат загону 7-го куреня з Чікаго — *Українська поезія на Інтернеті* — подав адреси і сайти де можна знайти поезію і поетів на Інтернеті.

РИСУНКИ ОЛЕКСИ

Олекса Казанова

Рисунки Олекси були частиною експонату його загону на Орликівці. Вони звернули на себе особливу увагу тим, що вони в спрощеному стилі, акуратно передають подібність. Олекса змалку цікавився мистецтвом і почав рисувати природньо — спочатку рисував постаті із байок і легенд на яких виріс.

Емма Андіївська
1931-

Юрій Клен
1891-1947

Ліна Костенко
1930 -

Олександр Олесь
1878-1944

Володимир Сосюра
1889-1965

Василь Стус
1931-1985

Василь Симоненко
1935-1963

Іван Світличний
1929-1992

Олекса Казанова

Олекса вчиться мистецтво в школі і планує на наступний рік вступити на університет на ділянку в галузі мистецтва, архітектури або дизайн. Він завзятий член 3-го куреня з Нью-Йорку, дуже собі сподобав табір 3Б, а цього року відбув вишкіл новацьких виховників і хоче працювати із новацтвом.

Юрій Андрухович
1960-

Олена Теліга
1907-1942

ВІРШІ НАСТІ

В жовтні 2002 р. в Донецьку загинула пл. роз. Анастасія Андрійчук — пластунка і новацька сестричка, дочка і сестра. Батько Насті, пл. сен. Віктор Андрійчук, прислав до Юнака вірші її і написав, що "... вона мене просила передати їх Вам ще коли була жива." В пам'ять Насті поміщуємо її вірші.

Народилася Настя 8 грудня 1986 р. в Донецьку. В школі особливо любила українську мову та літературу, писала музику, вірші, оповідання.

У липні 1998 р. вступила до Пласту як прихильниця і 20 червня 1999 р. склала Пластову Присягу, а в 2001 р. була іменована розвідувачкою. Майже завершила 3-тю пробу.

Організувала гурток Амазонки і була його гуртковою і новацький рій Ластівки, який вела до своїх останніх днів. Успішно перейшла вишкіл РОВ. На юнацькому таборі виконувала обов'язки інструктора зі співу а в 2001 р. на новацькому таборі була бунчужної. Активно працювала в організації екологічної акції "ЕКО - 2002" і виготовила чудову відзнаку та брошуру. Була веселою, доброзичливою дівчиною, не терпіла фальші і несправедливості. 10 жовтня, 2002 р. трагічний випадок обірвав її життя.

Новий рік.

Новий рік йде в козушку
В червоненькій чобітку.
Подаруночки несе
Щастя й алагоду несе.

Як ми спати лежимо
Він подушечку знімає.
Кладе подарунок нам
І вітає нас з Новим життям.

Будь щасливий, будь красивий
Будь любимий та чистивий.
"Дякую, вам, дякую.
Від вас зло відлякую."

(1999 рік)

Новий рік.

Закутала зима ялинку в лісі,
Зачарувала гаї й поля,
І верба на поліссі
Заснула молода.

Вже білочка в ялинковій хатинці
Лисичка у теплесенькій норі,
Збирає шишечки в корзинку,
Що падають від білки угорі.

Усі готуються до Нового року
В селах, містах, лісах.
Солодкий стіл у всіх буде
Від Бога на руках.

Тій білочці-грибочок,
Зайченочку-кора.
Несидачим-пеньочок,
А злим усім-добра.

І Новий рік бажає вам
Здоров'я, щастя та добра.
Життя із довгими літами
І щоб лилось воно піснями.

Чарівна квітка

На дні прозорого озерця,
Посеред золотих пісків,
Лежить чистеньке й біле скельце
Із візерунками вінків.

Посеред них є дивна квітка,
Чарівна, ніжна і струнка.
В її руках тоненька нитка,
Така ж чарівна й гомінка.

Розкішне золоте волосся
Немов барвінок в'ється,
А зоряні, блакитні очі,
Що море аж об скелі б'ється.

Де кришталевий дощ і оксамитова роса,
Де сонця смуток і холодний ранок,
Росте на ганку квітка чарівна,
Танцює дивовижний танок.

На дні прозорого озерця,
Посеред золотих пісків,
Лежить чистеньке й біле скельце
Із візерунками вінків.

(2002 рік)

Журавель

Над мрійливими зорями
Сумний журавель курличе.
Над високими горами
Соловейко ранок кличе.

Світанковою журбою
Місяць квіти поливає.
Ангел з тихою юрбою
Наші сні у глек збирає.

Казка сонце заховає
У струмочок біля скелі.
Небо синє виглядає
З золотого жита жмені.

Пісню заспівають трави
Волошковими квітками.
Грає зорями заграва
Небо плутає нитками.

Над мрійливими зорями
Сумний журавель курличе.
Над високими горами
Соловейко ранок кличе.

(2002 рік)

Душевна мелодія

Сині волоски грають на скрипці,
Пісню душевну й сумну.
Білі троянди змивають на личці,
Срібну з кришталю сльозу.

Пташки у небі літають так вільно,
Візьму й до них полечу.
Але тримає земля мене щільно,
У мелодійнім краю.

Квітнуть сади і всміхається ружа,
Райдуга в всесвіт летить.
Й сонце з ключами стоїть на сторожі,
Й золотом світ гомонить.

(2001 рік)

Пластуни підкорили Говерлу

П'ятого червня відзначався як Всесвітній день охорони навколишнього середовища. У семи карпатських країнах Ініціатива Карпатського Екорегіону (ІКЕ) запропонувала скаутам провести сходження на найвищі вершки своїх країн.

В цю акцію активно включилися і пластуни міста Рахова. А організатором заходу стала координатор ІКЕ Інна Томашук. За її сприяння акцію було профінансовано з Австрії, де знаходиться штаб ІКЕ.

Й ось пластуни кидають виклик негоді — вирушають підкорювати Говерлу. Природа відступила перед сміливцями, не пославши жодної краплі дощу. Вона милувала око краєвидами, бадьорила духм'яним, настоящим на глищі, повітрям.

Сходження на найвищу вершину Українських Карпат тривало за марш-

рутом Чорногірського масиву Карпатського біосферного заповідника. Нашим гідом став науковий співробітник КБЗ Б. Й. Годованець. Він, зокрема, познайомив учасників походу з інформацією про Чорногірський масив та правилами поведінки на заповідній території.

Далі маршрут пролягав вздовж потічка Білий, який поступово переходить у річку Біла Тиса. Завдяки бурунам (хвилям) що утворює швидка течія, потік насправді здавався білим. Також зупинялися біля напівзруйнованої гаті (греблі) яка створює уяву про сплав лісу в Карпатах.

З висотою природа змінюється: мішані ліси поступаються шпильковим, потічки стають вужчими. Приваблюють увагу гірські рослини — тирлич синій, сон білий, дзвоники альпійські. Не могли пройти повз веле-

тенської білої ялиці, висотою 50 м, стовбур якої ледь обхопили четверо дітей. В субальпійському поясі панує ялівець та гірська сосна, виділяється яскраво-рожевий цвіт рододендрона східнокарпатського. Де-не-де плямами лежав сніг, обрамований килимами шафрану. Царство кам'яних уламків, вкритих накипними лишайниками (*lichens*), та велична панорама гір довкола, стали німими свідками нашого підкорення Говерли.

На вершині здійснили пластовий ритуал: шиккування, розгортання прапора України, спів гімну Пласту. До радості переможного підняття додалася й радість від сюрпризу. ІКЕ прислала для всіх учасників сходження значки Всесвітнього Фонду охорони природи (WWF) з емблемою панди. Їх, та набір буклетів, вручила всім Інна Томашук.

На зворотній дорозі ділилися враженнями. Найбільше їх — від подолання вершини, чудових подарунків та гри в сніжки в червні. Про нашу акцію, проведено під девізом "Збережемо природу Карпат", І. І. Шелевером знято відеофільм. Його зможуть побачити в Україні та Австрії (з англійським текстом).

Ольга Шкурко, станична Рахова

**В цю акцію
активно
включилися
і пластуни
міста
Рахова.**

International Year of MOUNTAINS

Рік 2002
Міжнародний рік Гір

ЗАНЯТТЯ НА СХОДИНИ!!

ЩО ЗНАЄШ ПРО ГОРИ?

Подай відповіді на наступні питання.

1. З гір приходить вода на пиття, на роблення електрики, іригацію землі і для потреб індустрії. Скільки людей в світі дістають свіжу води із річок, які течуть із гір?

- а) тільки люди, які живуть в горах
- б) половина людей в світі
- в) всі люди в світі

2. Гірські люди мають свої культури — свої говірки, свій одяг і побут. Транспортування у високих стрімких горах трудна і гірські люди часами не можуть ділитися своєю культурою із сусідами, навіть такими що живуть близько. В Непалі є 36 різних

- а) мов
- б) родів пасти до зубів
- в) родів гірських цапів

3. В горах знаходяться тварини і рослини, які не можуть жити нігде інше. В горах центральної і східної Африки живе загрозений вид тварини близької нам але яка важить 155 кг (340 ф). Яка це тварина?

- а) черепаха
- б) слон
- в) гірська горілла

4. Гори це місця різноманітних біосфер. В горах дуже багато різних рослин і тварин, які живуть дико але яких також засвоюють і вирощують. В Андах вирощують понад 4000 видів одного типу ярини. Яка це ярина?

- а) квітна капуста
- б) бараболя
- в) салата

5. Гірським людям загрожує глобальне тепління. Тому що наша планета стає теплішою, відбуваються зміни в льодовиках. Як льодовики міняються?

- а) вони стають більшими
- б) меншає риби
- в) вони скоріше топляться

6. Гори і гірські люди під загрозою тому що гірські ліси зникають — 1.1% щороку. Чи це такий сам процент як інших лісів?

- а) це вищий % ніж інших лісів
- б) це менший % ніж інших лісів
- в) це той сам % що інших лісів

7. Деякі гірські люди знають, як жити в згоді із своїм оточенням і його не нищать. Понад 500 років гірські люди Швейцарії садять і оберігають спеціальні ліси. Чому вони це роблять?

- а) щоб зупинити снігові обвали
- б) щоб контролювати число цапів
- в) щоб себе забезпечити від Снігового Чоловіка (*Abominable Snowman*).

8. В горах можна цікаво розважатися. Яка частина грошей видана на туристику в світі є видана на вакації в горах?

- а) до 20%
- б) 10%
- в) 1%

9. Гірські люди не дістають справедливую частину грошей в порівнянні до ресурсів, які забирається із гір. В горах важче жити, важче добиратися до школи чи лікарні. Чи люди, які живуть в горах

- а) багатші ніж решта суспільства
- б) бідніші ніж решта суспільства
- в) на тому самому рівні

10. Карпати є частиною таких країн:

- а) Польща, Словаччина, Україна, Молдова, Угорщина
- б) Польща, Словаччина, Румунія, Хорватія, Україна
- в) Польща, Словаччина, Україна, Угорщина, Румунія

(Відповіді на ст. 24)

КАНАДСЬКА ПОШТА ВИДАЛА ЗНАЧКИ ГІР

Для відзначення Року Гір, Канадська Пошта (Canada Post) видала 8 значків (марок). Значки зображують 7 найвищих гір 7-ох континентів і найвищу гору Канади — Логан.

Чи знаєш найвищі гори 7-ох континентів?

(Відповідь на ст. 24)

Найвища гора Канади — гора Логан є другою найвищою горою в Північній Америці і знаходиться на території Юкон.

Гора Мекінлі (Деналі) яку здобули Андрій Колос і Данило Даревич в червні ц.р. (див. Юнак 3/2002)

Гора Еверест — найвища гора світу. Інформації про цей випуск значків (марок) є на www.canadapost.ca

Українська Повстанська Армія (УПА) — збройна політична формація, що діяла на Україні від 1942 до 1954 р. УПА постала на Поліссі й Волині і на переломі 1943-44 років УПА охоплювала понад 40,000 осіб. Територіально, УПА ділилася на чотири групи і вела політичні та збройні акції як проти німців так і проти советів. В порівнянні з іншими підпільними рухами того часу в Європі, УПА була унікальною. Вона не мала жодної підтримки будь-якого уряду зі зовні. Силою УПА було те, що до неї йшли люди різних політичних переконань і що вона мала підтримку населення. Советський терор і смерть Романа Шухевича в 1950 р. призвели до її послаблення і ліквідації.

Ірина Савицька-Козак, псевдо "Бистра"

Народилася 1925 р. у Львові. В рр. 1943-45 була організатором і заступницею провідниці Українського Червоного Хреста (УЧХ) у підпіллі. У зв'язку із своєю роботою, багато їздила по 5-ох областях України де організувала УЧХ і часто зустрічалася із Романом Шухевичем. В 1945 була назначена як спецкур'єр від Романа Шухевича до Мюнхену. Її завдання було повідомити Захід, що боротьба проти окупанта в Україні продовжується. Подруга Козак живе в Мюнхені.

Я познайомилася з Романом Шухевичем в 1943 році. Я була членом УПА і заступником Катрусі Зарицької (голови УЧХ). Я їздила і організувала підпільний УЧХ та часто зустрічалася з командиром.

Роман Шухевич був не тільки головний командир УПА — від 1944 р. він також був головою секретаріату УГВР (головною підпільною уряду) і секретарем у військових справах. Він мав ті всі найвищі пости, але ви ніколи не побачили в Романа Шухевича зарозумілості, не побачили щоби він показував, що він є провідник — він був надзвичайно скромний, мав велике розуміння до людей, ніколи не давав наказів яких він сам би не міг виконати.

До своїх підлеглих він ставився дуже по-людяно — він все мав для всіх час. Якщо хтось мав якісь проблеми, він вмів слухати. Багато людей не вміють цього робити — почують два-три речення, а тоді повчають. Він вмів слухати, але не повчав — вислухував і тоді радив. Хіба в бойових умовах, коли потрібно було давати певні накази.

В проводі вийшла проблема — як ставитися до людей, яких совети зловили і ми знали, що вони підписали згоду на співпрацю. Роман Шухевич казав — "Совети свідомо арештують і випускають людей, з надією, що ми будемо їх ліквідувати. І буде так, що одних будуть ліквідувати большевики, других будемо ліквідувати ми. То для кого ми будемо будувати Україну? Агент, який сказав, що він підписав згоду співпрацювати, вже не є для нас небезпекою — нехай, як хочуть, большевики його карають."

Коли зловили такого, хто підписав на співпрацю, мусів відбутися суд. Був назначений суддя, оборонець, прокурор і звичайно для судді були помічники. Але йде мені про принцип — Шухевич настоював на це, що суд має бути. Я сама брала участь в такому суді.

Роман Шухевич був дуже принциповий, але він не робив з кожної дурниці принцип, казав — "Я маю принципи, але не багато, але ті які маю, то я їх тримаюся." Не любив таких людей, що з кожної дурниці роблять принцип, що так себе оточують принципами, що не можуть рушитися, не можуть працювати. Шухевич такий не був.

Шухевич був дуже релігійний — з глибокої віри випливала його любов і його тепле відношення до людей. Він дуже любив дітей, мав прекрасне почуття гумору — вмів гарно бавити товариство своїми оповіданнями з діточих і молодечих літ. Він був так як би батько для кожного — кожному мав до нього довір'я. Як хтось хотів мати доступ до нього то скорше чи пізніше, якщо Шухевич про це довідався, він цей доступ давав.

(Слова подруги Ірини Козак записано в Торонті, 27 жовтня 2002 р.)

На фото: подруга Ірина Козак на виставці УПА.

ЯКОЮ ЛЮДИНОЮ БУВ РОМАН ШУХЕВИЧ?

В листопаді 2002 року в Торонті відзначено 60-ліття Української Повстанської Армії (УПА) виставкою *УПА-Нові Матеріали і Документи*. На виставці показано фотографії УПА знайдені у 1999 році в Косові, Україні (див. *ЮНАК 4/2001*), та документи і схеми крівок УПА із советських архівів. На відкриття виставки приїхали дві колишні співробітниці головного командира УПА Романа Шухевича-Тараса Чупринки: Дарія Гусяк і Ірина Козак. Вони подали свої спомини про нього як людину (спеціально для *Юнака*).

Дарія Гусяк псевдо "Нуса"

Народилася 1924 р. в Трускавцях, Західна Україна. Вступила в УПА в 1946-му році і виконувала роботу зв'язкової УПА. Зв'язковими були переважно жінки, які викликали менше підозріння у влади. Вони виконували доручення проводу, полагоджували справи, які треба було робити "на зовні". П-і Гусяк була арештована 2 березня 1950 р. Відбула 25 років в тюрмах і концетраційних таборах за свою діяльність в УПА. Живе у Львові.

Я зустрілася з Романом Шухевичом в 1947 р. коли була підготовлена для нього квартира, яку зорганізували спеціально для того, щоб він нею користувався. Під підлогою була засекречена кріпка. В тій хаті жили моя мама, я і ще одна підпільниця для того, щоб створити враження нормальної сім'ї. Ми були на фіктивних документах як переселенці з Польщі. Це скоронище було непогано зроблене але, нажалі, його скоро викрили і треба було втікати звідтам.

Коли я зустріла Романа Шухевича, я не знала, що це був командир, але з першого погляду можна було визначити, що то людина, яка займає високий пост. Це було після великих арештів і він був сумний — він це дуже переживав.

Але взагалі він був веселий — дуже часто жартував, розумів і любив гумор. В товаристві він був веселий, демократичний і товариський. Хлопці в його товаристві дуже вільно себе почували. Був музикальний і мав приємний голос — тенор — і любив співати з хлопцями, хоч на це не було багатьох можливостей.

Як людина, він був надзвичайно скромний і дуже доступний. Звичайні люди — чи в селі, чи господар, чи інтелігент — дуже любили з ним розмовляти. Також дуже любив дітей.

Він дуже рахувався з чиею думкою. Знаю від одного чоловіка, що контактувався з ним по організаційним справам, що в Шухевича ніколи не було такої впевненості — чим людина розумніша, то тим скромніша і тим більше думає, що вона мало знає. То як правило, такий закон. І він часто казав, як щось не знали, що треба звернутися до спеціалістів. Він ніколи не виставляв себе як всезнайка.

Він ніколи не націпляв якихось там нагород, не ходив з пагонами. В нього одяг був дуже скромний, але був дуже охайний. Скромність — то була найбільша така риса, яка кидалася кожному в очі, при кожній зустрічі. Майже всі це говорять — хто мав можливість з ним розмовляти і зустрічатися, то кожний так казав.

Остання хата в якій ховався Роман Шухевич, і де загинув в 1950 році, була в Білогорщі. Там жила Галина Дідик, також зв'язкова УПА, яка мала роль господині, щоб хата виглядала засвоєною. Вона там постійно жила і робила домашню роботу, але також й мусіла займатися організаційною роботою. Щоби її відтяжати, Шухевич також виконував деяку домашню роботу — його обов'язок був щодня у кухні розпалювати вогонь і чистити картоплю. То я сама бачила. Він знав, що Галина має багато роботи і то було дуже справедливо на його думку, щоб він помагав. Інший може на таке би не йшов. Чим менший командир, то тим більше амбіцій.

(Слова п-і Дарії Гусяк записані в Торонті, 1 листопада 2002 р.)

На фото: п-і Дарія Гусяк на виставці УПА.

НАШ КУРІНЬ

Курінь ч. 3 імені гетьмана Івана Виговського

Курінь імені Івана Виговського заснований у 1990 році, а 13 вересня рішенням КПС йому було надано число 3. Фактично це — другий курінь, зареєстрований на Україні. Ще до 1993 року це був звичайнісінький курінь, проте з приходом до нього гуртка *Таргани* він набрав неабиякої слави і хутко вийшов у лідери, серед яких знаходиться і досі. Сьогодні в курені виховується четверте покоління юнацтва. *пл. скоб Андрій Мудрий, курінний*

Патрон

Іван Виговський — син польського шляхтича. Мама — українка. Народився та жив на Україні, розмовляв українською мовою. Навчався в Могилянській колегії. Певний час служив писарем при польській генеральній військовій канцелярії. У 1648 потрапив у полон до козаків, проте Хмельницький звільнив його, а згодом Виговський став генеральним писарем в старшині гетьмана. Після смерті Богдана Хмельницького, Виговський перебрав булаву від Юрія Хмельницького коли той склав булаву за рішенням козацької ради. Виговський підписав вигідну для України Гадяцьку угоду з Польщею, котру не сприйняло низове козацтво ні Московщина. У 1658 він розгромив чисельно переважаюче московське військо під Конотопом. Та повстання під проводом Іскри та Тетері не дали йому далі провадити свою політику, і тому в 1659 Виговський склав гетьманську булаву. 26 березня 1664 його схопили і розстріляли поляки.

Достеменно місце поховання нашого патрона не відоме, але версія про поховання його останків у Манявському Скиті (згідно заповіту гетьмана) найімовірніша та підтверджена багатьма історичними джерелами. Тому Скит у Маняві на Івано-Франківщині — особливе місце для нашого куреня. В 1999 році тут навіть проводився курінний табір *Шабля*. Тут окрім самого монастиря, знаходиться ще Блаженний Камінь (святи місце із цілющою водою). Сама місцевість лісиста, неподалік — знаменитий Манявський водоспад висотою 13 м, а таборувати тут — велика приємність.

Курінну раду цього року наш курінь переводить в с. Маняві, в часі річниці заснування куреня, на місці де, за переказами, похований Іван Виговський.

Без статистики

Цього року курінний табір проходив в урочищі Гнилий Потік, там, де щороку відбувається Лісова Школа, а в часи Другої Світової війни проходили запеклі бої УПА (пісня *Ой, у лісі на полянці стояли повстанці* описує події, що відбувались власне тут). Учасники табору SVZ (*Стороннім Вхід Заборонено*) змогли відчути себе справжніми робінзонами, адже двічі ночували в лісі під відкритим небом, приймали уночі екстренні депеші, половину часу харчувались із дерев'яного посуду, та пішки обійшли усі околиці включно із Маківкою та Писаною Криницею.

Але, окрім курінних таборів і участі у станичних акціях, у нас є ще багато традицій. Зокрема, ми кожної осені беремо участь у вишколі практичного пластування *Стежками опришків*, організуємо вишколи перед Святком Весни (можливо, тому так вдало себе там виказуємо) та перед початком літнього таборового сезону. Окрім того, літній сезон не обмежується курінним табором — більшість із нас відбуває крайові табори. Цього року більшість із нас були учасниками ЮМПЗ.

Отож, ми пластуємо, таборуємо, та всьому Пласту показуємо, хто такі виговці і чого вони варті!

Найновіші вісті в курені: Член куреня Славко Джала в жовтні став першим в Україні скобом-гребцем.

Курінь створив веб-сторінку: <http://kurin3.mafcon.com.ua>

Статистика

Курінь складається з 5 гуртків та налічує понад 30 юнаків. На останніх трьох Святках Весни ми займали перші місця. Виговці щороку перемагають на станичній Спартакіаді з волейболу, а рекорд 1997 року (п'ять перемог і одне друге місце з шести змагів) досі не побито.

Перший в Україні пластун-скоб (Назар Сивуляк) походить з нашого куреня. З лав 3-го куреня УПЮ теж походить на разі єдиний гетьманський скоб у незалежній Україні, двічі курінний, а тепер і зв'язковий — Богдан Рак.

Третина від скобів і вірлиць Львівської станиці — з нашого куреня (більше ніж з будь-якого іншого куреня в Україні). Серед нас є і першуні ЛШ та Заграви.

По Україні

Як пластун з Чикаго мандрував по пластових таборах в Україні.

Влітку цього (2002-го) року було багато пластунів із цілого світу в Україні — бо відбувалася ЮМПЗ. Деякі з учасників ЮМПЗ приїхали скоріше, щоб побувати в Києві, відвідати своїх родичів, чи оглянути різні куточки України. А пл. розв. Іван Кавчак, із станиці Чикаго, таборював на пластових таборах. Напередодні зустрічі, він став одним з кращих таборовиків табору львівської округи Левурда-2002 (так про нього написав комендант табору ст. пл. Юрій Леськів) і успішно відбув Золоту Булаву — а тоді поїхав на ЮМПЗ. І про це він нам написав. (Прислав ст. пл. Юрій Леськів)

пл. розв. Іван Спринь (станція Самбір) і пл. розв. Іван Кавчак (станція Чикаго) на таборі ЗБ.

Не зломимо своїх присяг... (Левурда-2002)

З першим піднесенням прапора і аж до самого завершення, цей табір був повний вражень. На його початку нас запитували про те, чого очікуємо від таборування. Я відповів, що хотів би стати кращим пластуном, здобути більше вміlostей. Це і виконував.

Особливо мені сподобалося те, що ми мали дуже різноманітні ватри майже кожного вечера. Не зможу забути і "рейнджерський кидок," який готував наш гурток: усі учасники були зовсім мокрі і не зовсім чисті, але посміхався кожен.

Цей табір мав більше вміlostей, ніж я сподівався. Серед них амбасадорство, провідництво туристів, акторство... В урочищі Левурда був мій перший пластовий табір в Україні і я переконався, що тут може бути дуже цікаво. Правду

Золота Булава, околиці с. Ямельниця, Львівщина

Цей табір називають символом провідництва, добра і краси. За його допомогою усі ми здобули справжній вишкіл, змогли розвинути свої провідницькі якості. Часто падав дощ, але це нас не зупиняло. Вібувалися гутірки на теми самовиховання, творчості, провідництва, конфліктології, співу, ведення переговорів на інші. Вони були актуальними і вважаю, що підуть на користь в реальному житті. Крім того, мені сподобалися гурткові вогники і ватри. Були і і веселі і історичні, проводилася обрядова ватра. До того ж протягом табору гуртки плянували різні заходи; напр. тереновий змаг, спільну вечерю з дівчатами і мандрівку.

ЮМПЗ це була багаточисельна зустріч пластунів різних країв. В ній взяло участь майже 1,500 членів нашої організації і всі гарно розважалися. Оскільки подібна зустріч відбувається щорічно, то мені хотілося взяти в ній участь ще юнаком.

ЮМПЗ почалася урочистим відкриттям і підняттям прапорів тих країв, де є Пласт, та прапора Начального Пластуна. Протягом сім днів ми ходили на різні мистецькі точки, брали участь у спортивних змагах. Вважаю, що табір Золота Булава у Свіржі був одним з кращих, бо ми завжди перемогали у спортивних турнірах і показували найкращий впоряд. Окрім всього іншого, ми відвідали Львів, їздили на екскурсію до Золочівського, Підгорецького та Олеського замків. А по приїзді чи після інших занять, у таборі нас чекали холодні напої, печиво, морозиво, які завжди можна було придбати. Мені сподобалася Зелена Хвиля — таборова пластова радіохвиля, на якій звучала українська музика.

Останнього дня всі учасники ЮМПЗ були у Львові де і відбулося закриття зустрічі. Це був День Незалежності України і ми всі разом взяли участь у перепохованні на Личаківському цвинтарі основоположника Пласту, д-ра Олександра Тисовського. Для мене це були надзвичайні пережиття.

Чи хочеш таборувати літом в Україні?

Тебе запрошує провід табору *Левурда*! Це між-курінний табір юнаків і юначок Львівської округи (до якої належать станиці такі як Стрий і Самбір) із програмою II-ої і III-ої проб. *Левурда* — це історичне місце самбірської станиці. Там в 1930-му році розпочали будівництво пластової оселі але не закінчили через заборону Пласту того року.

Хочеш довідатися більше інформацій про табір *Левурда* літом 2003-го року? Напиши до коменданта табору на адресу:

**Левурда-2003, а/с 152,
м. Самбір, Львівської області, 81400,
Україна (Ukraine)
або е-поштою на адресу
wz@gal.ukrpack.net**

Тут подаємо кілька фотографій із *Левурди-2002*
(Всі фотографії Богдана Яцишина)

пл. розв. Іван Кавчак (зліва) із пл. сен. Іваном Нагірним на таборі.

Табір — похід до церкви

Бунчужний дня (спереду) і ст. пл. Юрій Леськів, комендант

Учасники табору (спереду посередині) ст. пл. Юрій Леськів, (останній справа) — пл. роз. Іван Кавчак з Чикаго.

ТАБОРИ

КОСІВ, Україна

Косівські пластуни з нетерпінням чекали і готувались до станичного табору. Він проводився з 16-22 липня ц.р. на урочищі Генцюречка, поблизу Косова. Учасниками табору були пластуни й пластунки віком 13-16 років. Вони, старанно спаквавши свої наплічники, добровільно та ще й з дозволу батьків сказали "до побачення" цивілізації і подалися в ліс. Для багатьох цей табір був першим, тому враження в них були найяскравіші.

Погода була не найкраща, бо майже щодня падав дощ. Довелось нам 'трішки' помокнути. Важкий день розтаборування давався взнаки, тому після вигуку бунчужного 'нічна тиша', всі миттєво позасинали міцним, здоровим сном. На жаль, не всі змогли проспати так до самого ранку, бо прокинулись від дощу, який підтопив низу великий військовий намет і потрошки добирався до спимішків. Але дехто, не зважаючи на гуркіт грому, світло блискавок і мокрі спимішки, продовжував спати тим самим міцним сном. Зранку погода, мабуть, хотіла

вибачитися перед нами за нічні вибрики і, тому, зустріла нас ясным небом. Ми скористалися цим вибаченням і повиносили всі мокрі речі для сушки.

Після цього, щедрий дощ ще не раз "веселив" нас своїм приходом, але це не мало ніякого впливу на настрій пластунів. Ми, кидаючи виклик погоді, вперто боролися з калюжами, які прикрасили місце нашого табору з усіх сторін. Та це було не єдиним нашим завданням. Була й щоденна програма (вставання, руханка, сніданок...). Учасників табору готували до здачі вмілостей: перша медична допомога, куховарення, картографія, природознавство, табірництво та піонірінство. Також виховники проводили цікаві ігри: карпатський футбол, бій королів, зоопарк... А коли день доходив до кінця, всі готувались до довгоочікуваної ватри, довкола якої ми збиралися щовечора, співали пісні, показували веселі імпрези, загалом веселились та розважались.

Але і цього було мало, бо, чомусь, не сиділося нам на одному місці, тому ми вирішили трішки помандрувати. Одного дня дівочий підтабір пішов в мандрівку на хребет Хоминський, а

хлоп'ячий — залишився в таборі. Наступного ж дня навпаки — хлопці помандрували на хребет Сокільський, а дівчата залишилися на таборовому терені.

Для того, щоб таборування було ще цікавішим, ми зробили собі таборову пошту, за допомогою якої обмінювались враженнями та побажаннями в письмовій формі. Також не обійшло без всіма любимой гри "таємний друг", яка завжди надихає нас на неабиякі жертви (віддати свої солодощі, понести важкий наплічник...), щоб зробити приємність своєму другу чи подрузі.

Ось так весело і непомітно минув для нас табір під назвою *Краплини сонця*, про який ми довго пам'ятатимемо. Сумно було покидати те чарівне місце, бо там ми дуже приємно провели час. Але попереду є ще багато теплих літ, а отже і таборів, на які ми знову нетерпляче чекатимемо!

пл. уч. Оксана Федур, станиця Косів

ТОРОНТО, Канада

Станичний табір ЗМАГ відбувся від 10-го до 18-го серпня на Пластовій Січі біля Торонто. На таборі було 74 учасників, та 11 виховників. Табір був розбитий на 8 дружин, які мали юнацтво різних віків та ступенів.

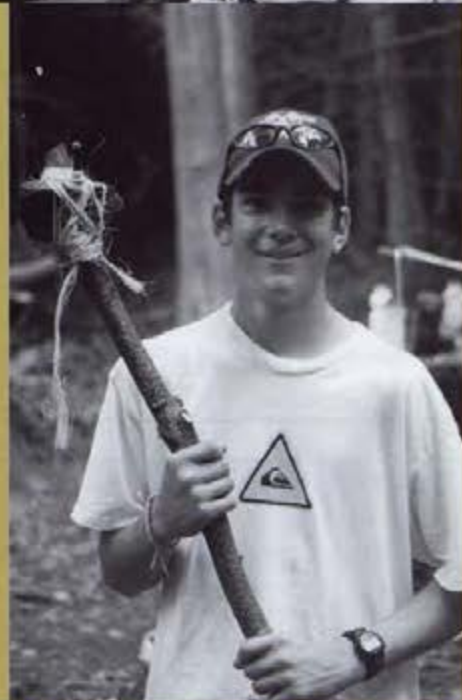
Дружини змагалися під час цілого табору в різних змаганнях — фізичних, мовних та у вирішуванні завданих проблем. Відбулися різні прогульки — до печер, де юнацтво вчилася *spelunking* (та лазали по печерах); по провінційному парку; були прогульки на роверах та на канойках; відбувся лісячий біг в *Northumberland Forest*.

На останній день дружина, яка виграла загальне точкування пішла на прогульку на яхті — а решта табору побігли на пляжу.

Юнацтво мало змогу здавати Одно і Два Пера, і цілий табір здав вмільсть Сигналізації. Ще були різні ланки в яких можна було здавати вмільсть: стрільня з рушниці, журналістика, сальонові танці (а може це були лісові?), куховарення, їзда на ровері та астрономія. Табір був дуже цікавий для всіх, хто міг брати участь.

На фото (згори): ст. пл. Меля Мельник і ст. пл. Любко Белей — коменданти підтаборів юначок і юнаків, ст. пл. Марта Бошко — писар (а інтендантом був ст. пл. Юрій Горіх). Решта знімоч — таборовики беруть участь в різних змагах бо табір називався — ЗМАГ!

(Всі фото: Меля Мельник)

Мовна сторінка подружки *Марічки*

Цього літа я вчилася в Українському Вільному Університеті в Мюнхені (Німеччина), на педагогічному факультеті. Під час одного семінара, нас вчила дуже цікаву гру пані Мірка Онух з Торонта. Ця гра тренує мовлення, слух та пам'ять, і може бути цікавою частиною пластових сходин.

Слова Партнера

Є різні способи грати цю гру, але одна головна ідея: учасники сидять двійками і беруть участь в загальних дискусіях, а теж в дискусіях з партнером. В загальних дискусіях учасники мають право висловити тільки думки своїх партнерів — заборонено висловлювати свою власну думку.

Варіант 1

Виховник\ця готує наперед: серію фотографій (або просто приносить цікаві малюнки якоїсь казки).

Виховник\ця каже: Ви маєте одну хвилину дивитися на перше фото\малюнок і вгадати, що там діється.

(Наприклад, чи люди на фото брат і сестра, тато з дочкою? Чи вони щось плянують? Яка пора року \ година?)

Виховник\ця каже: Тепер кожний скаже партнерові свої думки.

Тоді виховник питає: (напр.) Хто твій партнер вважає є зображений на фото? Не додавай своїх думок.

(Це не так легко!)

Гра продовжується аж доки вже нема фото. Вкінці виховник може прочитати оповідання чи казку, якщо їх використовував.

Варіант 2

Виховник задає різні питання на якусь тему. Партнери обговорюють цю тему між собою, а тоді всі сходяться і кожен висловлює думку партнера. Наприклад,

Тема 1: Життя в природі.

Питання виховника (приклад): Чи пластуни мають поганий вплив на природу коли вони таборують? Чому так або ні?

Тема 2: Україна

Питання виховника (приклад): Яке в тебе уявлення про Україну? Чи ти вже там був\ла? Що твої батьки тобі розповідали?

Варіант 3

Виховник показує окремі фотографії (з пластової прогульки чи з журналу) і питає про них різні питання.

Якщо це фото з прогульки, то виховник може питати: Що тобі найбільше сподобалося про цю прогульку? Що ти навчив(ла)ся? Як ти найбільше помагав іншим під час прогульки?

Якщо це щось з журналу, наприклад реклами сигарет, можна питати: які ваші реакції до реклами, як сигаретна компанія намагається маніпулювати думки народу про куріння і таке (Це може навіть бути включено з точкою Пластового закону "Пластун дбає про своє здоров'я").

Знову, юнацтво відповідає на питання тільки своєму партнерові, а потім партнер розказує цілій групі.

Ця гра нам допоможе розуміти чи ми дійсно слухаємо наших співрозмовників коли вони до нас говорять чи ні. І я думаю, що гра може вийти дуже цікавою і веселою. Веселої вам забави!

СКОБ!

Подруга Марічка

сторінка Братчика і Сестрички

В 2002 році, всі передплатники новацького журналу *Готуйсь*

(новацтво і виховники)

одержали новацький співаник

ПІСНІ для НОВАЦТВА

В співанику є не тільки ноти до пісень але й акорди для гітари.

Якщо ви самі не граєте на гітарі

чи не читаете нот,

попросіть когось із юнацтва вашої станиці або

когось із батьків,

щоб допомогли вам переводити спів із роєм.

Хочете, щоб ваші новаци чи новачки СПІВАЛИ НА СХОДИНАХ?

Нехай приносять на сходини свої ПІСНІ для НОВАЦТВА!

В співанику є 77 пісень зібраних спеціально для новацтва.

Співаник зорганізований по темах, так що легко вибирати відповідні пісні.

В співанику ви знайдете пісні по таких розділах:

Пласт — молитви, гімни та маршові

Літо — пісні про природу

Мандрівка — мандрівні

Весна — весняні і гагілки

Табори — таборіві

Забава — веселі і ігрові

Зима — зимові і коляди

СПІВАНИКИ МОЖНА ЗАМОВИТИ:

в Америці: в крамничці КПС на Інтернеті по адресі: <http://www.plastusa.org/store>

в Канаді: кожна станиця має цей співаник на продаж.

в інших краях: звертайтеся до Крайової Старшини свого краю.

ТУТ І ТАМ

МЮНХЕН НІМЕЧЧИНА

Привіт! Мене звали Устя Дубицька і мені 14 років. Я писар 2-го куреня ім. Андрія Гарасевича, якого заснував Осип Спех в 1983 році. Чому імені Андрія Гарасевича? Він був українським письменником, який народився 1917 р. на Закарпатті, імігрував до Німеччини під час II світової війни і трагічно загинув в горах Альпах в 1947 р. Він дуже любив природу і мандрувати, тому його юнацтво вибрало за патрона. Цього року, на курінному мандрівному таборі, ми відвідали місце де він похований.

На фото, згорі:

1. (зліва) Едіта Самер, Соня Фіцак, Маргарита Самер, Лаура Гарабач
2. Мандрівний табір, VI.2002 (зліва) Устя Дубицька, Катруся, Соня Фіцак, Лаура Гарабач, Віктор Люве (Франція), Едіта Самер, Борис Вачинський, Орест Владика
3. Мандрівний табір, VI.2002 (зліва) Адріян Люве (Франція), Роман Матичак, Едгар Самер
4. Біля копальні соли.

Сьогодні всіх разом нас є 35 членів — 22 дівчат і 13 хлопців. З нас всіх 29 є з Німеччини, 4 з Франції, один з Бельгії і одна з Австрії. В нашому куренні є два мішані гуртки. Старший гурток називається *Ізарські водорості*, а молодший *Альпійські пантери*. (Я є в гуртку *Альпійські пантери*).

Кожного року в грудні, в день іменини Андрія, ми справляємо Андріївський вечір. 14.12.1983 р. відбувся перший такий Андріївський вечір з ворожками, сценкою і забавою. Кожного року ми справляємо приблизно за таким планом. Останній рік ми приготували сценку *Тарас Бульба*, і кажуть, що це був найкращий Андріївський вечір дотепер. Ми навіть продавали з нього відео.

Окрім того, ми ходимо по Мюнхені колядувати і організуємо Свято Весни з тереновою грою і грильом. Ми ще ходимо на мандрівки, організуємо курінні табори, переводимо прогульки. В кожну п'ятницю відбуваються сходини в Мюнхені. Курінні ради відбуваються чотири рази на рік.

ТУТ І ТАМ ТОРОНТО КАНАДА

Прогулька в природу. Юнаки гуртка *Тигри* (3-го куреня) і юначки гуртка *Кактуси* (10-го куреня) в листопаді разом відбули осінню прогульку в *Rattlesnake Point*. Погода була більш зимовою ніж осінною.

На прогульці ми пішли на дві мандрівки — мандрували і співали по стежках та скелях. Лявся з нас піт але ми не переставали. Ми дізналися, що *Rattlesnake Point* створився коли льодовик вирізав скали і озера. Озера такі як *Crawford Lake* наповнилися водою з льодовиків.

В неділю плян був піти лазити по скелях, але ми вагалися, бо було так зимно. Ми голосували і рішили, що половина піде лізти, а половина піде на мандрівку, а тоді поміняємося. На скелях було дуже цікаво. Друг Данило Даревич, разом з другом Андрієм Колосом, підго-

товили три шнурки для забезпечення по трьох різних маршрутах. Лазити було трудно, але дуже цікаво. Камінь був дуже холодний і руки скоро мерзли, але нам все ж таки дуже подобалося.

(...продовження) Дівчата купили їсти і хлопці з Оксаною варили. Ми не мали кухні, але їжа була добра — дуже пекучий чилі і хліб. Юначки довго надворі підігрівали для всіх чилі. Хлопці забавою взяли та не могли закінчити своїх порцій — скинули залишки чилі в злив. Дівчата були розумніші і хлібом вичистили менашки. Після вечері ми сіли біля вогника і пекли маршмелки. Ммм... були смачні. Іскра вогника спалила дірку в Катрусі улюблених штанях, на яких був напис "принцеса." Під час вогника відбувалися розмови і дискусії. Очевидно дівчата з хлопцями не годилися, тому що дівчата мали свою опінію про все, а хлопці — свою. Раз все успокоїлося, ми пішли спати.

Раптом друг Андрій з'явився перед хлоп'ячим шатром злий, що вони залишили чилі у зливах. Хлопці разом вийшли з шатра та помандрували до лазнички, щоб там почистити. Вони не хотіли признатися до своєї провини (не знаючи, що ми були одиноки в парку в той "осінній" час).

На цій прогульці, ми мандрували, лазили по скелях, добре їли і навіть трохи поспали. Ми пережили дощ, сніг, дуже зимну погоду та ношення тяжких 4-літрових збірників на воду. Нам подобалася ця прогулька але може наступного разу підемо під час літа.

Написали: учасники прогульки, кожний по трохи.

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Юнака. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа подали: пл. роз. Марта Рос, пл. уч. Зоряна Янечек, пл. роз. Оксана Федур, пл. скоб Андрій Мудрий, пл. уч. Іся Дубицька, пл. роз. Олекса Казанова, ст. пл. гет. скоб. Богдан Рак, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. Любко Белей, ст. пл. Меля Мельник, ст. пл. Марічка Качмар, ст. пл. Марта Бошко, ст. пл. Андрій Колос, пл. сен. Олександра Юзенів, пл. сен. Ігор Микита, пл. сен. Богдан Курчак, пл. сен. Юрій Солтис, пл. сен. Віктор Андрійчук, пл. сен. Ольга Шкуро, пл. сен. Іроїда Винницька, пл. сен. Юрій Леськів.

Привіти з таборів

ЮНАК дякує за привіти надіслані із наступних літніх таборів:

Табір Юнацтва ЗМАГ, Пластова Січ, Онтаріо, Канада / ст. пл. Меля Мельник і ст. пл. Любко Белей - коменданти Вишкіл Новацьких Виховників РОВ 178, Пластова Січ, Онтаріо, Канада / Новацька Референтура Канади - провід Водно-Мандрівний Морський табір 2002 ЗСА і Канади, Тисяча Островів, Канада / курінь Чорноморці - провід Табір Юнацтва Станиць Західної Канади, Джаспер, Альберта, Канада / Ю.Крук, Л.Снігура, Т.Матвійчина, К. Долішна - провід Спеціалізаційний Морський табір УПЮ, Річмонд, Массачусетс, ЗСА / ст. пл. Юрко "Шкіра" Морачевський - капітан

Відповіді

(ст.11) Зелений Світ: Запитник про Гори

1. б) більше ніж 3 більйон людей
2. а) 36 різних мов-діалектів
3. в) Гірська горілла живе в горах Юганди, Рванди і Конго
4. б) Бараболя походить із Андів
5. в) За останніх 100 років, льодовики в європейських Альпах і на Кавказі зменшилися на половину. До кінця цього століття, багато льодовиків взагалі зникне.
6. а) це вищий % ніж-яких будь інших лісів
7. а) такі ліси стримують сніг обвалів
8. а) Від 15% до 20% грошей туристичної індустрії пов'язані із горами - лещетарство, гірське мандрювання, і т.д.
9. б) за даними дослідників, 40-50% мешканців гір живуть нижче рівня бідності.
10. в) Польща, Словаччина, Україна, Угорщина, Румунія

(ст.11) Найвищі гори за континентами

1. Європа — Ельбрус, Кавказ, Росія (5,633м)
2. Північна Америка — Деналі/Мекінлі, Аляска, Америка (6,194м)
3. Південна Америка — Аконкагуа, Анди, Аргентина (6,972м)
4. Океанія — Джая, Індонезія (4,884м)
5. Азія — Еверест, Гімалаї, Непал (8,850м)
6. Африка — Кіліманджаро, Танзанія (5,894м)
7. Антарктика — Вінсон масив (4,897м)

Поправки до числа Юнака 3/2002

(ст. 6-7) На сторінках *Моє Місто — Торонто* подано неправильне ім'я однієї з авторів допису і курінню приналежність обох авторів. Авторами є пл. роз. Боже́на Грици́на і пл. роз. Катру́ся Балан (обі вже вірлиці) із 10-го куреня ім. Ольги Косач, Торонто. Дуже вибачаємося і поміщуємо їх фото (зліва — Боже́на і Катру́ся).

(ст. 22) У статті пл. розв. Богдан Хмельівського про 61-кур. ім. О. Тисовського вкралася помилка: дата заснування куреня повинна бути 12 лютого 1997 (а не 12 листопада); гурток куреня називається *Гепарди* (а не *Генарди*). У Листі Зв'язкового, повинно бути "хлопці куреня є активні" (а не "хлопці куреня є мстивні"). Дякуємо пл. роз. Іванові Сприню, що подав ці поправки.

До нас пишуть

Із Нью-Йорку

... хотів сказати, що я дуже задоволений тим, як вийшла наша стаття про курінний прапор в *Юнаку* 3/2002. Ви справді дуже гарно уложили ці сторінки!

пл. розв. Іван Кіналь, 3-ий кур. ім. Івана Мазепи

Зі Самбора

... Щиро дякуємо за поміщену у 3 числі за 2002 рік розповідь про наш курінь і декілька світлин, які ілюструють наше пластове життя. Юнакам куреня було дуже приємно бачити себе серед пластунів Нового Роздолу, Торонто, Хусту. Будемо намагатися і надалі розповідати *Юнаку* про наше пластування.

пл. розв. Іван Спринь, 61-ий кур. ім. О.Тисовського

Вже можете придбати
ДОДАТОК ч. 2 до збірки
для Виховників **ЮНАК** для Виховників

ДОДАТОК ч.2 включає матеріяли із Юнаків 3/2001 до 4/2002.
30 сторінок!

ДОДАТОК ч. 2

(із новим індексом всіх матеріялів)
можна замовити в редакції за кошт пересилки:

Канада: \$3 (кан)

ЗСА: \$3 (амер)

Інші краї: \$3 (амер)

ЮНАК для Виховників

(250 сторінок матеріялів із Юнаків 1/1995 до 4/2002)
можна замовити в редакції

Канада: \$15 (кан)

ЗСА: \$15 (амер)

Інші краї: \$15 (амер)

Yunak dlya Vykhovnykiv

2199 Bloor St. W.,

Toronto, ON M6S 1N2

Canada

Fax: 416-763-0185

e-mail: plast@pathcom.com

